Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004728

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зємцов Сергій Борисович
2. Serhii B. Ziemtsov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2253-501X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 20-08-2026

Спеціальність за освітою: Економіка підриємства

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15329

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52.17, 06.52.25, 06.56.31, 06.73.35

Тема дисертації:

1. Економічний механізм діяльності роздрібного інвестора на фондовому ринку в умовах цифровізації
2. The Economic Mechanism of Retail Investor Activity in the Stock Market in the Conditions of Digitalization

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена розв’язанню складного наукового завдання, що полягає у комплексному дослідженні економічного механізму діяльності роздрібного інвестора на фондовому ринку в умовах цифровізації фінансової системи, ринкової волатильності, євроінтеграційної трансформації та необхідності повоєнного відновлення економіки України. Уточнено економічний зміст категорії «роздрібний інвестор» через виокремлення квазі-інституційного сегмента, що відображає здатність сукупної активності фізичних осіб створювати системні ринкові ефекти в умовах цифрової координації, інформаційної взаємодії та використання алгоритмічних сервісів. Розвинуто теоретико-методичні засади економічного механізму діяльності роздрібного інвестора, який запропоновано трактувати як динамічну багаторівневу систему взаємопов’язаних елементів, що забезпечують трансформацію заощаджень домогосподарств у інвестиційні активи через взаємодію мотиваційного, ресурсного, інструментального, портфельного, інституційного,

регуляторного, інформаційно-технологічного та поведінкового компонентів. Запропоновано структурно-логічну модель цього механізму, яка відображає повний цикл інвестиційної діяльності: постановку фінансової мети, оцінку ресурсів і ризик-профілю, вибір інструментів, формування портфеля, моніторинг результатів, ребалансування та корекцію стратегії. Запропоновано багатовимірний підхід, який включає абсолютну та відносну дохідність, ризик-скориговані показники, транзакційні витрати, податкове навантаження, валютні витрати, ліквідність, поведінкову якість рішень, цифрову стійкість та рівень інституційного захисту. Для практичного оцінювання обґрунтовано використання розширеного показника чистої результативності інвестицій ROI*, що враховує комісії, спреди, податки, валютні та конвертаційні витрати, втрати ліквідності й інформаційно-часові витрати інвестора. Для українських умов обґрунтовано доцільність гібридної адаптивної моделі, у якій ОВДП і ліквідний резерв формують захисне ядро, а ETF (біржові інвестиційні фонди), акції, корпоративні облігації та інші інструменти поступово включаються до диверсифікаційного блоку відповідно до ризик-профілю та регуляторних можливостей інвестора. Запропоновано багаторівневу діагностичну модель, що охоплює ресурсний, інструментальний, транзакційний, податково-валютний, поведінковий, інституційний і технологічний рівні. Доведено, що цифровий доступ до інвестування не є самодостатньою умовою ефективності: він має супроводжуватися фінансовою грамотністю, оцінкою придатності фінансового продукту, прозорим розкриттям витрат і ризиків, кіберстійкістю платформ та аналітичною підтримкою прийняття рішень. Науково обґрунтовано авторську методику ідентифікації та економічної обробки значних обсягів ордерів на основі ринкових даних глибини книги заявок другого рівня Level II. Методика передбачає формалізацію книги заявок, визначення типового рівня ліквідності, розрахунок коефіцієнтів значущості окремих ордерів, групування суміжних рівнів у зони концентрації ліквідності, оцінювання локального дисбалансу попиту і пропозиції, визначення відстані зони до mid-price (середньої ціни між найкращою ціною попиту та пропозиції) та перевірку часової стійкості сигналу. Прикладне значення вказаної методики полягає у підвищенні якості тактичних інвестиційних рішень, зменшенні ризику проскальзування ціни, в уточненні моменту входу або виходу з позиції та інтеграції мікроструктурного аналізу в систему портфельного управління роздрібного інвестора. Доведено, що в українських умовах оптимізація портфеля має враховувати воєнні ризики, валютні обмеження, інфляційні процеси, обмежену ліквідність корпоративних інструментів і поступову доступність міжнародної диверсифікації. Фінансову інклюзію запропоновано розглядати не лише як технічну можливість придбання цінних паперів, а як здатність фізичної особи безпечно, усвідомлено й економічно доцільно використовувати інструменти ринку капіталу. Сформовано національну модель економічного механізму роздрібного інвестора в умовах посткризового відновлення. Запропоновано запровадження індивідуального інвестиційного рахунку як інституційного каналу перетворення заощаджень домогосподарств у довгостроковий ресурс ринку капіталу за умови поєднання податкових стимулів, мінімального строку утримання активів, обмеження доступу до надмірно ризикових продуктів і базового освітнього супроводу. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання регуляторами фінансового ринку, органами державного управління, професійними учасниками ринку капіталу, цифровими фінансовими платформами, освітніми установами та бізнес-спільнотами. Запропоновані положення можуть бути застосовані при розробленні політики фінансової інклюзії, удосконаленні захисту інвестора, формуванні цифрових сервісів для роздрібних інвесторів, запровадженні індивідуальних інвестиційних рахунків, створенні освітніх програм і розбудові інструментів фінансування повоєнного відновлення економіки України.

2. The dissertation addresses a complex scientific problem through a comprehensive study of the economic mechanism of retail investor activity in the stock market amid financial-system digitalization, market volatility, European integration, and the need for Ukraine's post-war economic recovery. The economic content of the category "retail investor" is clarified by identifying a quasi-institutional segment reflecting the ability of the aggregate activity of individuals to generate systemic market effects through digital coordination, information interaction, and algorithmic services. The theoretical and methodological foundations of the economic mechanism of retail investor activity are developed; it is interpreted as a dynamic multi-level system of interconnected

elements transforming household savings into investment assets through motivational, resource, instrumental, portfolio, institutional, regulatory, information-technological and behavioral components. A structural and logical model of the mechanism is proposed, covering the full investment cycle: setting a financial goal, assessing resources and risk profile, selecting instruments, forming a portfolio, monitoring results, rebalancing and adjusting the strategy. A multidimensional approach is proposed, including absolute and relative returns, risk-adjusted indicators, transaction costs, tax burden, foreign exchange costs, liquidity, the behavioral quality of decisions, digital resilience, and institutional protection. For practical assessment, an extended net investment performance indicator, ROI*, is substantiated, accounting for commissions, spreads, taxes, foreign exchange and conversion costs, liquidity losses and the investor's information and time costs. For Ukrainian conditions, a hybrid adaptive model is substantiated: domestic government bonds and a liquidity reserve form the protective core, while ETFs (exchange-traded funds), equities, corporate bonds, and other instruments are gradually added to the diversification block based on the investor's risk profile and regulatory opportunities. A multi-level diagnostic model is proposed, covering resource, instrumental, transactional, tax and currency, behavioral, institutional, and technological levels. It is proved that digital access to investing is not a self-sufficient condition for efficiency: it must be accompanied by financial literacy, financial product suitability assessment, transparent cost and risk disclosure, platform cyber resilience, and analytical decision support. The author's methodology for identifying and economically processing significant order volumes based on Level II order book depth data is scientifically substantiated. The methodology provides for formalizing the order book, determining the typical level of liquidity, calculating significance coefficients for individual orders, grouping adjacent levels into liquidity concentration zones, assessing the local demand and supply imbalance, determining the distance of the zone from the mid-price (the average of the best bid and ask prices), and verifying the temporal stability of the signal. The applied significance of this methodology lies in improving the quality of tactical investment decisions, reducing the risk of price slippage, clarifying the timing of entry into or exit from a position, and integrating market microstructure analysis into the retail investor's portfolio management system. It is proved that, under Ukrainian conditions, portfolio optimization must take into account wartime risks, currency restrictions, inflationary processes, the limited liquidity of corporate instruments, and the gradual availability of international diversification. Financial inclusion is proposed to be understood not merely as the technical possibility of purchasing securities, but as the ability of an individual to use capital market instruments safely, consciously, and in an economically sound manner. A national model of the economic mechanism of the retail investor under conditions of post-crisis recovery is formed. The introduction of an individual investment account is proposed as an institutional channel for transforming household savings into a long-term capital market resource, provided that tax incentives, a minimum asset holding period, restrictions on access to excessively risky products, and basic educational support are combined. The practical significance of the obtained results lies in the possibility of their use by financial market regulators, public authorities, professional capital market participants, digital financial platforms, educational institutions, and business communities. The proposed provisions may be applied in developing financial inclusion policy, improving investor protection, designing digital services for retail investors, introducing individual investment accounts, creating educational programs, and developing instruments for financing the post-war recovery of Ukraine's economy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Румик, І., & Зємцов, С. (2024). ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ РОЗДРІБНИМИ ІНВЕСТОРАМИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ. Вчені записки Університету «КРОК», 3(75), 11-20. https://doi.org/10.31732/2663-2209- 2024-75-11-20
- Зємцов, С. (2025). МЕТОДИКА ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ОБРОБКИ ЗНАЧНИХ ОБСЯГІВ ОРДЕРІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ РОЗДРІБНИМ ІНВЕСТОРОМ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ. Актуальні проблеми сталого розвитку, 2(8), 388-398. https://doi.org/10.60022/2(8)-49S
- Ziemtsov, S. (2025). COMPARATIVE ANALYSIS OF RETAIL INVESTING: FROM NSA AND AFG TO THE PROSPECTS OF CREATING SIMILAR ASSOCIATIONS IN UKRAINE. Economic Forum, 15(4), 81-93. https://doi.org/10.62763/ef/4.2025.81
- Зємцов, С.Б. (2026). СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА МОДЕЛЬ МЕХАНІЗМУ ІНВЕСТУВАННЯ РОЗДРІБНИХ ІНВЕСТОРІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ. Актуальні проблеми сталого розвитку, 3(1), 299-306. https://doi.org/10.60022/3(1)- 37S
- Зємцов, С. (2024). ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА РОЗДРІБНИЙ ІНВЕСТОР НА ФОНДОВОМУ РИНКУ: НОВІТНІЙ ВИМІР. Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: VI Міжнародна конференція (Київ, 5-6 грудня 2024 р.). Київ: ВНЗ 13 «Університет економіки та права «КРОК», 2024. URL: https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2024/paper/view/2657
- Зємцов, С. (2025). ЗРОСТАННЯ ВПЛИВУ РОЗДРІБНОГО ІНВЕСТОРА В СУЧАСНИХ УМОВАХ: КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ. Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: VII Міжнародна конференція (Київ, 4 грудня 2025 р.). Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2025. URL: https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2025/paper/view/3252
- Зємцов, С.Б. (2026). ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ MIFID II У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ РОЗДРІБНИХ ІНВЕСТОРІВ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ. Імперативи економічного зростання в контексті реалізації Глобальних цілей сталого розвитку : матеріали VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (30 квітня 2026 р., м. Київ) / ред. : [Т.Є. Бєлялов, Т.М. Власюк, А.О. Касич, О.С. Євсейцева, І.О. Тарасенко, Ю.В. Оніщик, П.В. Пузирьова]. Київ : КНУТД, 2026. 606-608. URL: https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/33857
- Зємцов, С.Б. (2026). ПОРТФЕЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ РОЗДРІБНИХ ІНВЕСТОРІВ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: МОЖЛИВОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки : матер. 8-ої міжнар. наук.-практ. конференції (Чернівці, 16 квітня 2026 р.). Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2026. 426-428. URL: https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14424/2026_Conference_%20Chernivtsi_compressed.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Зємцов, С. (2026). ВИБІР ІНСТРУМЕНТІВ ДОСТУПУ ДО КРИПТОАКТИВІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДИВЕРСИФІКАЦІЮ ПОРТФЕЛЯ РОЗДРІБНОГО ІНВЕСТОРА. Сучасні інформаційні технології та системи в управлінні : Зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів і студентів ; (Київ, 28-29 квітня 2026 р.). Київ : КНЕУ, 2026. 274-276. URL: https://drive.google.com/file/d/19dd47KHOOOWwFi6b6zNMEw8rFlFWF6LG
- Kuzminsky, V., & Ziemtsov, S. (2024). ECONOMIC ASSESSMENT OF THE ACTIVITY OF RETAIL INVESTORS ON THE STOCK MARKET. Economics, Finance and Management Review, 3(19), 45-53. https://doi.org/10.36690/2674-5208- 2024-3-45-53

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U100086, 0123U102899

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Румик Ігор Іванович
2. Ihor I. Rumyk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3943-639X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Золковер Андрій Олександрович
2. Andrii O. Zolkover

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8176-1850

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, Київ, 01011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пойда-Носик Ніна Никифорівна

2. Nina N. Poida-Nosyk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5378-8028

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Код за ЄДРПОУ: 22112656

Місцезнаходження: площа Кошута, Берегове, Берегівський р-н., 90202, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чумаченко Ольга Григорівна

2. Olha H. Chumachenko

Кваліфікація: к.е.н., доц., 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3404-3976

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ананьєва Олеся Олександрівна

2. Olesia O. Ananieva

Кваліфікація: к.е.н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9544-7408

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Мігус Ірина Петрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Мігус Ірина Петрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Рибалко Ірина Вікторівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна